

Тема 12. Аудит нарахування заробітної плати

Метою аудиту нарахування заробітної плати є встановлення доцільності, достовірності і законності нарахування заробітної плати підприємства і правильності їх відображення в обліку.

Завдання проведення аудиту нарахування заробітної плати, а саме здійснити перевірку правильності: визначення залишку на рахунках обліку заробітної плати, нарахування заробітної плати за фактично відпрацьований час, нарахування розміру допомоги з тимчасової непрацездатності для працівників та сумісників, нарахування розміру відпускних, нарахування розміру оплати праці у святковий і неробочий день працівникам, нарахування розміру оплати праці у нічний час, кореспонденції рахунків нарахування заробітної плати.

Анкету перевірки нарахування заробітної плати подано в таблиці 12.1.

Таблиця 12.1 – Анкета перевірки нарахування заробітної плати

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Чи були виявлені помилки при перевірці контролюючими органами нарахування заробітної плати за: – фактично відпрацьований час; – відпускні; – лікарняні; – роботу у святкові дні; – роботу у нічний час?				
2	На якому рахунку ведеться облік нарахування заробітної плати: – 661; – 662; – 663?				
3	На яких рахунках відображаються витрати з оплати праці на Вашому підприємстві: – 15; – 23; – 91; – 92; – 93; – 94; – 97?				
4	Які нарахування заробітної плати були на підприємств за перевіряє мий період: – фактично відпрацьований час, – відпускні, – лікарняні, – роботу у святкові дні; – роботу у нічний час?				
5	На якому рахунку ведеться облік допомоги за тимчасову непрацездатність до п'яти днів: – 23; – 378; – 651; – 91; – 92; – 93; – 94; – 97?				
6	На якому рахунку ведеться облік допомоги за тимчасову непрацездатність після п'яти днів: – 23; – 378; – 651;				

	<ul style="list-style-type: none"> - 91; - 92; - 93; - 94; - 97? 				
6	<p>Для нарахування розміру допомоги з тимчасової непрацездатності для працівників, які мають стаж більше шести місяців протягом останніх дванадцяти місяців визначають:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сукупну суму доходів на яку нарахований єдиний соціальний внесок за позрахунковий період; - кількість календарних днів в цьому періоді; - кількість календарних днів непрацездатності; - відсоток в залежності від страхового стажу працівника? 				
7	<p>При нарахуванні розміру допомоги з тимчасової непрацездатності для працівників, які мають стаж менше шести місяців протягом останніх дванадцяти місяців визначають:</p> <ul style="list-style-type: none"> - середньоденну заробітну плату за фактично відпрацьовані календарні місяці виходячи з нарахованого за цей період доходу з урахуванням коефіцієнту страхового стажу; - середньоденну зарплату виходячи з розмірів мінімальної заробітної плати (мінімальна заробітна плата, встановлена в місяці настання страхового випадку, яку літимо на 30.44); - поправку на різницю величини середньоденної заробітної плати, для розрахунку допомоги вибирається менша? 				
8	<p>При перевірці правильності нарахування розміру допомоги з тимчасової непрацездатності для сумісників визначають:</p> <ul style="list-style-type: none"> - помісячну сумарну заробітну плату за основним місцем роботи; - помісячну сумарну заробітну плату за місцем роботи за сумісництвом; - максимальну величину бази нарахування єдиного внеску; - помісячну сумарну заробітну плату, з якої позраховується допомога за основним місцем роботи та за місцем роботи за сумісництвом не може перевищувати розмір максимальної величини бази нарахування єдиного внеску? 				
9	<p>При нарахуванні розміру відпускних визначають:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сукупну суму доходу 12 місяців, що передують місяцю надання відпустки або надання компенсації за невідпрацьовану відпустку; - кількість календарних днів у 12 місяців за виключенням святкових днів; - кількість календарних днів відпустки? 				
10	<p>При нарахуванні розміру оплати праці у святковий і неробочий день працівникам, праця яких оплачується годинними або денними ставками визначають:</p> <ul style="list-style-type: none"> - подвійний розмір годинної або денної ставка; - одинарний розмір годинної або денної ставка та відгул; - кількість відпрацьованих днів святкових і неробочих днів? 				
11	<p>При нарахуванні розміру оплати праці у святковий і неробочий день працівникам, які одержують місячний оклад визначають:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одинарний розмір зверх окладу, якщо робота у святковий і неробочий день провадилася в межах місячної норми робочого часу; - подвійний розмір зверх окладу, якщо робота провадилася понад місячну норму; - кількість відпрацьованих днів святкових і неробочих днів? 				
12	<p>При нарахування розміру оплати праці у нічний час визначають:</p>				

	<ul style="list-style-type: none"> - підвищений розмір встановлюваний генеральною, галузевою (регіональною) угодами та колективним договором; - не нижче 20% тарифної ставки (окладу) за кожную годину роботи в нічний час; - кількість відпрацьованих нічних годин? 				
13	<p>Нічний час діє:</p> <ul style="list-style-type: none"> - з 18 до 6 ранку; - з 20 до 8 ранку; - з 20 до 6 ранку; - з 22 до 6 ранку? 				

У програмі аудиту нарахування заробітної плати відображені основні процедури для вирішення встановлених завдань перевірки. Одержавши в процесі попереднього планування дані, приступають до розробки загального плану аудиту нарахування заробітної плати (табл. 12.2).

Таблиця 12.2 – Загальний план проведення аудиту нарахування заробітної плати

Етап перевірки	Процедури перевірки	Докази	Період проведення	Виконавці
1	2	3	4	5
Підготовчий	Знайомство з нормативно-правовою базою, що регламентує порядок нарахування, сплати, ведення обліку нарахування заробітної плати	Законодавчі акти, Звіти попередніх, перевірок, накази.		
Основний	<p>Перевірка правильності визначення залишку на рахунках обліку заробітної плати</p> <p>Перевірка правильності нарахування заробітної плати за фактично відпрацьований час</p> <p>Перевірка правильності нарахування розміру допомоги з тимчасової непрацездатності для працівників, які мають стаж більше шести місяців протягом останніх дванадцяти місяців</p> <p>Перевірка правильності нарахування розміру допомоги з тимчасової непрацездатності для працівників, які мають стаж менше шести місяців протягом останніх дванадцяти місяців</p> <p>Перевірка правильності нарахування розміру допомоги з тимчасової непрацездатності для сумісників</p> <p>Перевірка правильності нарахування розміру відпускних</p> <p>Перевірка правильності нарахування розміру оплати праці у святковий і неробочий день працівникам, праця яких оплачується годинними або денними ставками</p> <p>Перевірка правильності нарахування розміру оплати праці у святковий і неробочий день працівникам, які одержують місячний оклад</p> <p>Перевірка правильності нарахування розміру оплати праці у нічний час</p> <p>Перевірка правильності кореспонденції рахунків нарахування заробітної плати</p>	Журнал 3, Головна книга, Баланс, довідка бухгалтерії, платіжне доручення, виписка банку, таблиць обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази		
Завершальний	Складання звіту за результатами перевірки	Звіт		

Програма аудиту нарахування заробітної плати наведено в таблиці 12.3. Для вирішення поставлених завдань аудиту нарахування заробітної плати пропонуємо робочі документи аудитора, які на думку авторів стануть обґрунтованими доказами якісного проведення перевірки.

Таблиця 12.3 – Програма аудиту нарахування заробітної плати

№	Мета	Перелік процедур	Критерії якості	Докази	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Впевнитись у правильності визначення залишку на рахунках обліку заробітної плати	Перевірка правильності визначення залишку на рахунках обліку заробітної плати	А, Б, В, Г, Є	Журнал 5, Головна книга, Баланс	ЗП-1			
2	Впевнитись у правильності нарахування заробітної плати за фактично відпрацьований час	Перевірка правильності нарахування заробітної плати за фактично відпрацьований час	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, таблиць обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази	ЗП-2			
3	Впевнитись у правильності нарахування розміру допомоги з тимчасової непрацездатності для працівників, які мають стаж більше шести місяців протягом останніх дванадцяти місяців	Перевірка правильності нарахування розміру допомоги з тимчасової непрацездатності для працівників, які мають стаж більше шести місяців протягом останніх дванадцяти місяців	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, таблиць обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази	ЗП-3			
4	Впевнитись у правильності нарахування розміру допомоги з тимчасової непрацездатності для працівників, які мають стаж менше шести місяців протягом останніх дванадцяти місяців	Перевірка правильності нарахування розміру допомоги з тимчасової непрацездатності для працівників, які мають стаж менше шести місяців протягом останніх дванадцяти місяців	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, таблиць обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази	ЗП-4			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	Впевнитись у правильності нарахування розміру допомоги з тимчасової непрацездатності для сумісників	Перевірка правильності нарахування розміру допомоги з тимчасової непрацездатності для сумісників	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, таблиць обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази	ЗП-5			
6	Впевнитись у правильності нарахування розміру відпускних	Перевірка правильності нарахування розміру відпускних	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, таблиць обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази	ЗП-6			
7	Впевнитись у правильності нарахування розміру оплати праці у святковий і неробочий день працівникам, праця яких оплачується годинними або денними ставками	Перевірка правильності нарахування розміру оплати праці у святковий і неробочий день працівникам, праця яких оплачується годинними або денними ставками	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, таблиць обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази	ЗП-7			
8	Впевнитись у правильності нарахування розміру оплати праці у святковий і неробочий день працівникам, які одержують місячний оклад	Перевірка правильності нарахування розміру оплати праці у святковий і неробочий день працівникам, які одержують місячний оклад	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, таблиць обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази	ЗП-8			
9	Впевнитись у правильності нарахування розміру оплати праці у нічний час	Перевірка правильності нарахування розміру оплати праці у нічний час	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, таблиць обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази	ЗП-9			
10	Впевнитись у правильності кореспонденції рахунків нарахування заробітної плати	Перевірка правильності кореспонденції рахунків нарахування заробітної плати	А, Б, Г	Журнал 5, Головна книга	ЗП-10			

Критерії якості аудиторської перевірки: наявність - А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає мета аудиту нарахування заробітної плати?
2. У чому полягають завдання проведення аудиту нарахування заробітної плати?
3. Які елементи є складовими форми анкети перевірки нарахування заробітної плати?
4. З яких складових складається форма загального плану проведення аудиту нарахування заробітної плати?
5. Які структурні елементи має програма аудиту нарахування заробітної плати?